

## SvJT 2002 s. 425

### Lindöparkmålet — en replik

I mitt referat har jag återgivit vad EG-domstolen konstaterade, nämligen att Lindöpark hade kunnat driva sin sak som en skatteprocess och därvid hade kunnat åberopa att de aktuella bestämmelserna i direktivet har direkt effekt. När Lindöpark i stället för att fullfölja skattemålet valde att yrka skadestånd av staten godtog EG-domstolen att Lindöpark hade den möjligheten enligt svensk rätt och ansåg sig till följd härav skyldig att meddelade ett förhandsavgörande i skadeståndsmålet. Min bedömning att förhandsavgörandet visar att EG-rätten på intet sätt begränsar den enskildes frihet att välja mellan de rättsmedel som ställs till förfogande enligt den nationella rättsordningen, förefaller mig vara helt relevant. Om herrarna Nordh i detta ser ett uttryck för en verklighetsuppfattning som inte överensstämmer med deras är det inte mycket jag kan göra åt det.

Lindöparkssaken kan emellertid tas till utgångspunkt för en mer generell diskussion huruvida det är rimligt och bör tolereras av den nationella lagstiftaren att en part i ett EG-rättsligt mål vid en förvaltningsdomstol har möjlighet att kortsluta processen genom att i stället väcka talan om skadestånd mot staten vid allmän domstol. Om lagstiftaren skulle anse att så inte är fallet och att de processuella valmöjligheterna bör begränsas så att samma förutsättningar skall gälla för EG-rättsligt grundade anspråk som för helt nationella sådana synes det från EG-rättslig synpunkt inte föreligga något hinder för en sådan begränsning. EG-domstolens inställning är nämligen, i varje fall för närvarande, att medlemsstaterna själva förfogar över den nationella processordningen så länge som effektivitets- och likvärdighetsprinciperna respekteras. Denna inställning bekräftades i målet *Courage* där EG-domstolen i dom den 20 september 2001 uttalade att det i avsaknad av gemenskapsrättsliga föreskrifter på området ankommer på varje medlemsstats interna rättsordning att ange vilka domstolar som är behöriga och att fastställa de processuella villkoren för förfaranden som är avsedda att tillvarata rättigheter för enskilda som följer av gemenskapsrättens direkta effekt (se SvJT 2002 s. 166 ff.). Inte heller det förhållandet att den svenska förvaltningsprocessen saknar bestämmelser om ersättning för rättegångskostnader i samband med begäran om förhandsavgörande torde utgöra något hinder för riksdagen att, om den så önskar, inskränka en sådan möjlighet till skadeståndstalan som Lindöpark begagnade sig av. Den bedömningen får stöd av utgången i EG-domstolens dom den 6 december 2001 i målet *Clean Car*, där domstolen godkände en motsvarande avsaknad av bestämmelser i den österrikiska processordningen såsom förenlig med effektivitetsprincipen. Men som jag i ett referat av domen (se SvJT 2002 s. 181 ff.) har framhållit kan det berättigade i en ordning där en part i ett svenskt förvaltningsrättsligt förfarande inte har någon möjlighet alls att få ersättning för sina kostnader naturligtvis allmänt sett ifrågasättas.

OLLE ABRAHAMSSON